

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Opleidingen en Juridisch
Beleidsadvies

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 5.1.2e

www.rijksoverheid.nl

memo

Van: PZo/MEVA

Aan: 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e

Onderwerp: redelijkerwijs kostendekkende vergoedingsbedragen voor de msz-opleidingen.

Aanleiding

Aanleiding voor dit memo is het verzoek van de NZa om met VWS in overleg te gaan over het lopende kostenonderzoek naar de medisch-specialistische vervolgoopleidingen (hierna: msz-opleidingen) die worden bekostigd via de beschikbaarheidsbijdrage. De NZa is al jaren bezig met het kostenonderzoek naar de msz-opleidingen en heeft tot nu toe geen nieuwe vergoedingsbedragen kunnen vaststellen, omdat ze – naar eigen zeggen – bepaalde delen van het kostenonderzoek niet goed kunnen onderzoeken. Specifiek gaat het om de niet-patiënt gebonden opleidingskosten en de overheadkosten.

Kostenonderzoek

Eerder dit jaar heeft de NZa geconstateerd dat herijking van de vergoedingsbedragen per 2024 niet mogelijk is. Vervolgens heeft de NZa zich beraden over het vervolg. De NZa heeft besloten om eerst in grote lijnen uit te schrijven welke opties er op hoofdlijnen zijn om het kostenonderzoek al dan niet te continueren. Grofweg is de aanpak verdeeld in de volgende fases:

- Fase A – Verdere onderbouwing of en hoe een vervolg er op hoofdlijnen uitziet
- Fase B – Beleidsmatige afwegingen structuur van de vergoedingsbedragen
- Fase C – Varianten uitwerken en keuze maken
- Fase D – Uitvoeren vervolg om tot onderbouwing van de bedragen te komen

De NZa is nu gestart met Fase A. Alle mogelijke opties voor het vervolg worden hierin onder de loep genomen. Hoewel het veld nauw is betrokken bij het kostenonderzoek, bijvoorbeeld via expertsessies, werkt de NZa de opties voor het vervolg alleen uit. Per optie wordt de haalbaarheid in kaart gebracht. Daarbij ziet de NZa in onderstaande opties ook een rol voor VWS.

1. De NZa kan het bedrag voor niet-patiënt gebonden opleidingskosten en overhead met zekerheid onderbouwen tot een bedrag van €125.000. Ter vergelijking: het huidige vergoedingsbedrag voor de msz-opleidingen ligt (afhankelijk van het soort ziekenhuis en het aantal fte) tussen de € 165.100 en 197.000. Echter is de praktijkvariatie dusdanig groot dat een gemiddelde voor de tijdbesteding voor niet-patiënt gebonden

opleidingskosten niet mogelijk is. De NZa volstaat daarom met onderbouwing van de €125.000 en laat het daarbij. Met deze optie is geen sprake van een redelijkerwijs kostendekkende vergoeding. De vraag is hoe VWS deze optie ziet in relatie tot het instrument beschikbaarheidsbijdrage.

2. VWS bepaalt het maximale bedrag dat in totaal beschikbaar is voor de msz-opleidingen. Het onderzoek van de NZa wordt dan meer een verdelingsvraagstuk/rondrekening. De vraag is of deze optie binnen het instrument beschikbaarheidsbijdrage passend is.
3. De NZa concludeert dat de kosten van opleiden niet te onderzoeken zijn en geeft de opdracht terug aan VWS. Daarbij rijst de vraag of de beschikbaarheidsbijdrage nog wel het juiste instrument is om deze opleidingen te bekostigen.

SG

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Opleidingen en Juridisch
Beleidsadvies

Datum

1 november 2023

Reactie VWS

Ad 1: De NZa is eerder op de vingers getikt door de rechter vanwege gebreken in de motivering van kostenonderzoeken, bijvoorbeeld omdat niet of onvoldoende is gereageerd of ingegaan op wat veld- of wederpartijen inbrengen. Het is begrijpelijk dat de NZa terughoudend is om vergoedingsbedragen vast te stellen waarvan ze zelf weten dat ze een deel niet goed kunnen motiveren. VWS gaat echter geen uitspraak doen over de vraag wanneer er wel of niet sprake is van een kostendekkende vergoeding. Het is met name van belang hoe de NZa deze optie ziet in relatie tot de beschikbaarheidsbijdrage en de wettelijke eis van kostendekkendheid, juist omdat de NZa hiervoor verantwoordelijk is en bij een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure moet kunnen onderbouwen hoe zij is gekomen tot de vergoedingsbedragen. De motivering is daarbij van groot belang. Indien een vergoedingsbedrag niet op basis van historische kosten berekend kan worden volstaat mogelijk ook een normatief bedrag. Daarbij zou de NZa advies kunnen inwinnen bij de landsadvocaat om na te gaan hoe ver hun onderzoeksplicht respectievelijk motiveringsplicht rijkt.

Ad 2: In zijn algemeenheid geldt dat in de regelgeving is vastgelegd dat de volledige opleiding bekostigd wordt via de beschikbaarheidsbijdrage. In het Besluit Beschikbaarheidsbijdrage WMG wordt immers slechts de opleidingsnaam benoemd. Een nadere afbakening is mogelijk door het Besluit aan te passen (wat overigens niet aan de orde is en het lijkt ons ook niet verstandig om dat te noemen in het overleg met de NZa) Een rondrekening past niet bij de plicht om een kostendekkende vergoeding vast te stellen. In de brief van VWS van 2 november 2019 (met kenmerk 1609890-198471-PZO) aan de NZa staat bovendien dat de NZa zelfstandig beslist over de hoogte van de vergoedingsbedragen voor (medische) vervolgopleidingen op basis van door de NZa uit te voeren kostenonderzoeken. Dergelijke kostenonderzoeken liggen ook aan de berekeningen van andere beschikbaarheidsbijdragen ten grondslag. In deze brief staat ook dat de NZa tot nader order geen aanwijzingen meer ontvangt met vergoedingsbedragen voor de bestaande medische vervolgopleidingen.

Ad 3: De NZa heeft nu eenmaal de plicht om een redelijkerwijs kostendekkende vergoeding vast te stellen. In die zin is er dus geen sprake van een opdracht die de NZa terug kan geven. In een uiterste geval zouden we via een aanwijzing wel bepaalde uitgangspunten kunnen meegeven. Die aanwijzing ziet dan niet op hoe het kostenonderzoek uitgevoerd moet worden, maar voorziet in bepaalde stelregels. Wij adviseren om in het gesprek met de NZa deze optie niet direct voor

te leggen. Er zijn immers nog veel vragen over waar nu precies de knelpunten in het kostenonderzoek zitten en wat hier de redenen voor zijn.

Binnen meer dossiers rijst de vraag of de beschikbaarheidsbijdrage wel het juiste instrument is om opleidingen te bekostigen. Een systeemwijziging doorvoeren is, mede gelet op het demissionaire kabinet, nu niet aan de orde.

SG

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Opleidingen en Juridisch
Beleidsadvies

Datum

1 november 2023

Gesprek met de NZa

Naast bovenstaande reactie op de drie opties kan het onderstaande punt worden ingebracht om de NZa mogelijk verder te helpen.

- Wijzen op de consultancybureaus Performance en Logex Healthcare Analytics. Dit zijn de twee organisaties die alle ziekenhuizen in Nederland helpen met kostprijsberekeningen. Zij weten alles over hoe dingen in de boeken worden gezet / op welke kostenplaats bepaalde kosten worden geboekt. In het verleden heeft de NZa een rechtszaak verloren over de eerstelijns diagnostiek (ELD) tarieven. Dit betreft bijv. laboratorium onderzoek, röntgen enz. Dit is msz-zorg. In dat kader is er toen ook specifiek ingezoomd op de toerekening van specifieke kosten in de msz. Vanuit de NZa was **5.1.2e** hier in the lead. We zouden de NZa kunnen wijzen op dit onderzoek van destijds en wellicht aan hen vragen in hoeverre ze al met Performance en/of Logex Healthcare Analytics hebben gesproken om hen te helpen bij dit kostprijsonderzoek. En wellicht dat oude data / inzichten over kostenplaatsen behulpzaam kunnen zijn.